

Basisrichtlijnen voor VBN-leden/voedselbanken

Inleiding

In de door de Algemene Ledenvergadering vastgestelde Strategie 2026 - 2030 is het belang benadrukt dat VBN-leden/voedselbanken blijvend voldoen aan de basisrichtlijnen voor het VBN-lidmaatschap. De VBN-Relatiebeheerders zijn graag bereid om - waar nodig - voedselbanken te ondersteunen om daaraan te voldoen. Dit document vat die basisrichtlijnen zo compact mogelijk samen.

Het valt te verwachten dat op enig moment de ALV het VBN-Bestuur zal vragen om in algemene zin te verifiëren of alle collega-leden de basisrichtlijnen op orde hebben. Dit is in lijn met het hoofdstuk Handhaving uit het Voedselbankreglement. Los nog van de (morele) verplichting die wij hebben ten opzichte van onze klanten, onze vrijwilligers en onze stakeholders, worden wij immers door de buitenwacht gezien als één organisatie.

Basisrichtlijnen

Hierina volgt een opsomming van deze basisrichtlijnen, waarbij de verantwoordelijkheid om hieraan te voldoen bij de voedselbanken ligt. Een gedeelte van de basisrichtlijnen vloeit voort uit wet- en regelgeving, de rest uit door de in de loop der jaren door de ALV vastgestelde regels, zoals het recent opnieuw vastgestelde Voedselbank Reglement 2025. Dat reglement is uitgebreider dan deze basisrichtlijnen.

De basisrichtlijnen zijn opgedeeld in paragrafen om het één en ander wat inzichtelijker te maken.

Klanten

- Lokale voedselbanken zetten zich in om (potentiële) klanten op een respectvolle, discrete en toegankelijke manier te ondersteunen, met oog voor privacy en de individuele situatie van mensen. De kernwaarden *toegankelijkheid, behulpzaamheid, samen en ongebonden* vormen daarbij het uitgangspunt.
- Elke voedselbank werkt binnen de wettelijke kaders van de AVG en zorgt voor een zorgvuldige registratie van klantgegevens. In 2026 worden vanuit het programma *Onder de Radar*, in samenspraak met voedselbanken, trainingen voor intakepersoneel ontwikkeld. Deze trainingen richten zich op klantgerichtheid, privacy, communicatie en het gebruik van toegankelijke taal.
- Voedselondersteuning wordt toegekend op basis van de jaarlijks vastgestelde criteria van VBN. Wanneer het intakeproces (deels) wordt uitgevoerd door partners, bewaakt de voedselbank dat deze afspraken goed worden toegepast.
- Voedselbanken streven ernaar om klanten wekelijks voedsel voor twee à drie dagen mee te geven, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de landelijke doelstelling dat ongeveer twee derde van het pakket bestaat uit producten binnen de Schijf van 5.
- In lijn met het motto *“Een pakket, met een traject”* werken voedselbanken waar mogelijk samen met gemeenten en hulpverleners. Zo kunnen klanten niet alleen rekenen op voedselhulp, maar ook op ondersteuning richting structurele verbetering van hun situatie. De mate en vorm van samenwerking kan verschillen per regio, maar het streven is overal hetzelfde: klanten zo goed mogelijk verder helpen.

Contact: onderderadarondersteuning@voedselbankennederland.nl

Bestuurslid: vacature

Voedselveiligheid

- Voedselbanken en hun uitdeelpunten, Regionale Distributie Centra en locaties van de Groente & Fruitbrigade moeten voldoen aan alle wettelijke eisen op het gebied van voedselveiligheid. Ze dienen in het bezit te zijn van een geldig voedselveiligheids-certificaat (groen-certificaat). Dit is een harde eis, met consequenties bij afwijken.

Contact: teamvoedselveiligheid@voedselbankennederland.nl

Bestuurslid Meike te Giffel meike.te.giffel@voedselbankennederland.nl

Vrijwilligers

- Met iedere vrijwilliger wordt een vrijwilligersovereenkomst afgesloten. Op Voedingsbodem staat een modelovereenkomst.
- Sinds 2022 is wetgeving van kracht die bestuurders, niet alleen collectief maar ook hoofdelijk, aansprakelijk kan stellen bij het onvoldoende invulling geven aan de relevante zorgplicht voor haar vrijwilligers als het gaat om veilig en gezond werken. Daarom wordt zeer sterk aangedrongen op het uitvoeren van een RI&E (Risico-Inventarisatie en -Evaluatie), zeker als sprake is van werkzaamheden met fysieke of mentale belasting of werken met zware machines. VBN biedt ondersteuning op het gebied van veilig en gezond werken.
- De privacy van vrijwilligers (en klanten) moet worden gewaarborgd. Bestaande wetgeving op het gebied van AVG moet worden gevolgd.
- De Integriteitscode is kenbaar bij de personen betrokken bij de voedselbank en in het geval de voedselbank niet zelf zo een code heeft is de VBN-Integriteitscode van toepassing (Bijlage 5 van het Voedselbank Reglement 2025).
- Iedere voedselbank heeft een klachtenprocedure en - functionaris alsmede een vertrouwenspersoon. Deze zijn op de eigen site goed vindbaar aangegeven.

Gezond en Veilig werken: Frans Miermans frans.miermans@voedselbankennederland.nl

Bestuurslid: Onno van de Weteringh onno.van.de.weteringh@voedselbankennederland.nl.

Stichtingseisen

- De naam van de voedselbank luidt: "Stichting Voedselbank** ", terwijl het logo met het hart en de vork wordt gebruikt.
- Er is een up to date inschrijving van het voltallig bestuur bij het Handelsregister en in het UBO-register.
- De statuten zijn niet in strijd met de Modelstatuten (Bijlage 1 bij het Voedselbank Reglement 2025).
- De stichting is geregistreerd als ANBI en houdt zich aan de bijbehorende verplichtingen. https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/belastingregels_algemeen_nut_beogende_instellingen.
- Alle contact & bankgegevens van de voedselbank zijn geregistreerd in het RBS, het centrale relatiesysteem van Voedselbanken Nederland.

Secretaris Bestuur: Aart Barkey Wolf aart.barkey.wolf@voedselbankennederland.nl

Voedselverdeling

- Alle partijen voedsel die direct aan één regio/lid worden aangeboden en groter zijn dan 20.000 consumenteneenheden/producten worden vervolgens aangeboden en verdeeld via het landelijk team voedselverdeling. Neem contact op met acquisitie3@voedselbankennederland.nl
- Als een RDC van een bepaald product een voorraad heeft die groter is dan de eigen maandbehoefte, dan wordt dit product aangeboden aan andere RDC's via het landelijk team voedselverdeling.

Bestuurslid: vacature

Logistiek & Duurzaamheid

- Basisregistratie en Partijregistratie voor Traceerbaarheid: Traceerbaarheid is noodzakelijk voor het snel ondernemen van actie bij een terugroepactie (recall). Regionale Distributiecentra (RDC's) of voedselbanken die partijen van leveranciers ontvangen, moeten een registratie bijhouden van centraal geleverde goederen en partijen die bestaan uit ten minste 100 identieke Consumenten Eenheden (CE).
- Data-uitwisseling: Alle voedselbanken worden dringend verzocht om één keer per maand digitaal de vragen van de Verdelingsbarometer te beantwoorden. Dit is noodzakelijk om de landelijke en regionale voedselverdeling en -beschikbaarheid transparant te kunnen realiseren. De verzamelde regionale gegevens worden teruggekoppeld via een regionaal Dashboard.
- FEBA Productcategorisering: Hoewel de productcategorisering al lang een uitdaging vormt, is het streven om toe te werken naar een hoofdgroep productcategorie indeling op basis van de FEBA Categorisering, ter ondersteuning van de traceerbaarheid en registratie. Voor 2026 gebeurt dit al vanuit de vooraankondiging naar de RDC's, de AGF-verdeling via de RDC's en Hubs en de verdeling van de ESF-producten
- Naleving Milieuregelgeving: Voedselbanken moeten wettelijk verplichte thema's, zoals de overgang naar zero-emissiezones, naleven. VBN biedt ondersteuning bij deze inspanningen en verdere verduurzaming via de bestemmingsreserves Logistiek & Duurzaamheid.

Bestuurslid: vacature

Duurzaamheid: albert.molenaar@voedselbankennederland.nl

Financieel

- Een bestuurlijk vastgestelde samengestelde jaarrekening met accountantscontrole of met een kascommissieverklaring.
- Inzenden van het financiële jaarverslag/de jaarrekening van het vorige jaar voor 1 juli van het lopende jaar.
- Jaarlijks besluit de ALV over de verdeling en besteding van landelijk geworven middelen. Op basis daarvan kunnen leden en RDC's een factuur sturen aan de vereniging, zij krijgen daarover vooraf bericht. Dit dient in het betreffende kalenderjaar te gebeuren. Voedselbanken kunnen afzien van deze financiële bijdrage, zij melden dat aan de vereniging.

Bestuurslid: Geert Gerritse geert.gerritse@voedselbankennederland.nl

Communicatie

- **Huisstijl:** Om de herkenbaarheid van de vereniging en de leden te vergroten en om een eenduidig imago te bevorderen, gebruiken voedselbanken het meest recente logo met het hart en de vork en dezelfde huisstijl zoals door de vereniging beschikbaar wordt gesteld. De huisstijl staat beschreven in een document op Voedingsbodem dat jaarlijks geactualiseerd wordt.
- **Website:**
 - ✓ Een voedselbank heeft een eigen website. Op die website is er o.a. de mogelijkheid tot aanmelden, duidelijkheid over de vastgestelde criteria, adresgegevens e.d.
 - ✓ Op de website staan de verplichte stichtingseisen die nodig zijn volgens de ANBI-status.
 - ✓ Het is de bedoeling dat de website toegankelijk is voor onze doelgroepen. Dit conform het opgezette model dat te vinden is op Voedingsbodem.

Contact: communicatie1@voedselbankennederland.nl

Bestuurslid: Marieke Niezen marieke.niezen@voedselbankennederland.nl

Informatiebehoefte

- Elk half jaar ontvangt de voedselbank een enquête vanuit de vereniging. De zo verzamelde kerncijfers gebruikt Voedselbank Nederland voor haar beleid en voor communicatie naar buiten. Elk lid wordt geacht tijdig betrouwbare informatie aan te leveren.

Bestuurslid: Paul van Berkel paul.van.berkel@voedselbankennederland.nl

Tijdspad

Voor het overgrote deel van de voedselbanken is dit 'gesneden koek'. Mochten er toch hiaten zijn dan kan de desbetreffende relatiebeheerder gevraagd worden om behulpzaam te zijn bij het oplossen van eventuele vraagstukken. Er wordt dan meteen een tijdspad afgesproken. Voor specifieke kennis kunt u contact opnemen met het betreffende bestuurslid of team. Hiaten op het gebied van klanten, voedselveiligheid en vrijwilligers hebben prioriteit.

Vragen/opmerkingen

Bij elke paragraaf staan verwijzingen naar het betreffende VBN-team en/of het VBN-bestuurslid. Algemene vragen of opmerkingen kunt u richten aan jan.van.pul@voedselbankennederland.nl (Bestuurder Coördinatie Ledenzaken) of frank.van.der.hulst@voedselbankennederland.nl (Coördinator Relatiebeheerders en servicecentrum).

Mocht u de contactgegevens van de relatiebeheerder in uw regio niet paraat hebben, dan volstaat een mail aan frank.van.der.hulst@voedselbankennederland.nl. Per omgaande krijgt u antwoord.

--- 000 ---